

RIIGIKOHUS

Avaldatud veebilehel *Riigikohus* (<https://www.riigikohus.ee>)

Avaleht > Kohtud rahuldavad kahjunõudeid sagedamini, kuid hüvitiste suurus pole kasvanud

---

Kohtud rahuldavad kahjunõudeid sagedamini, kuid hüvitiste suurus pole kasvanud

25. september 2020

Äsja valminud Riigikohtu analüüs näitab, et viimastel aastatel on kasvanud rahuldatud mittevaralise kahju nõuete osakaal tsiviilasjades. Kokku uuriti sada kohtulahendit aastatest 2018–2019, mis puudutasid näiteks tervishoiuteenuste kvaliteeti ja töölepinguvaidlusi, aga ka libedaga kukkumisel saadud vigastusi, solvavaid kommentaare ning väärinfo levitamist.

Tervishoiuteenuse kvaliteediga seotud nõudeid oli 23 ja kohtud rahaldasid neist täielikult või osaliselt seitse. Keskmine kahjutasu oli 1243 eurot ning mediaan 1000 eurot – sellest summast suuremaid ja väiksemaid hüvitisi oli võrdselt.

Kolmel juhul puudutas vaidlus näiteks hambaravi kvaliteeti, aga hüvitist sai ka üks kinnipeetav, kes pidi aastaid operatsiooni ootama. Samas esitati 16st rahuldamata jäänud hagist tervelt 15 vanglate vastu. Aastail 2014–2016 mõisteti hüvitis välja ainult kahes tervishoiuteenuseid puudutanud asjas ehk rahuldatud nõuete arv on kasvanud.

Kuna **töölepingu** ülesütlemise vaidlusi oli palju, siis tehti neist analüüsi jaoks eelvalik. Enamikus lahendites määras kohus lepingu ebaseadusliku lõpetamise tõttu kaebajale hüvitiseks kolme kuu keskmise töötasu. Suurema summa väljamõistmist põhjendati näiteks sellega, et töösuhe oli kestnud pikka aega, töölepingu lõpetamine põhjustas depressiooni või oli tööandja riigiasutus, millelt tuleb eeldada töösuhetes kehtivate reeglite täpsemat järgimist. Väiksem hüvitis määrati muu hulgas siis, kui ka töötajale endale sai rikkumisi ette heita.

Isikuõiguste rikkumine võib olla näiteks kellegi au teotamine, nime või kujutise põhjendamatu kasutamine ja eraelu puutumatus riivamine. Sel alusel mõisteti 2018–2019 kahjuhüvitis välja 23 tsiviilasjas, 17 nõuet jäi rahuldamata. Määratud hüvitised olid vahemikus 200–7000 eurot. Keskmine kahjutasu ulatus 1264 euroni ja mediaan oli 750. Võrreldes 2014.–2016. aastaga on hüvitised vähenenud ja suuri summasid mõisteti välja harva.

Mõnedes isikuõiguste asjades on hüvitised siiski kasvanud. Näiteks hinnati varem solvavate kommentaaride avaldamisel õiglaseks kahjutasuks 300 eurot. Värske analüüsi põhjal jäid selle eest määratud hüvitised vahemikku 200–1000 eurot. Mitmes asjas leidis kohus, et kahju korvamine võib seisneda ka muus kui rahalises hüvitis. Nii on peetud piisavaks kompensatsiooniks ebaõigete andmete ümberlükkamist.

Kehavigastuse tekitamise või **tervise kahjustamise** puhul rahuldati nõue täielikult või osaliselt 14 tsiviilasjas 22st. Kolm juhtumit oli seotud libeduse tõttu kukkumisega. Üks kannatanu kukkus aga vabaõhuüritusel läbi pealtvaatajate tribüüni ja murdis luud. Kõige suurem hüvitis oli 17 000 eurot ja väikseim 200. Keskmine summa küündis 2437 euroni, mediaan oli 1000. Võrreldes eelmise perioodiga on

ka siin välja mõistetud hüvitiste suurus vähenenud.

Hüvitis määratakse varasemast sagedamini

Sajast analüüsitud juhtumist määrasid kohtud hüvitise 55 asjas ja jätsid rahuldamata 45 kahjunõuet. Aastail 2014–2016 mõisteti hüvitis välja ainult 31 protsendil juhtudest ehk rahuldatud nõuete osakaal on kasvanud. Analüüsi koostajate hinnangul võib põhjuseks olla asjaolu, et hagid on paremini tõendatud ja nõue esitatakse pigem siis, kus see on põhjendatud. Enamasti jääb hüvitis välja mõistmata, kui kohus leiab, et isik ei vastuta kahju tekkimise eest.

Samas pole väljamõistetud summad viimastel aastatel kasvanud või on isegi vähenenud, kuigi valdkonniti on erandeid. Hüvitise suuruse põhjendamisel leiavad kohtud üldjuhul, et summa on õiglane, kui see vastab varasemale praktikale. Vaid harva viidatakse sellele, et aja jooksul on inimeste heaolu ja üldine majanduslik olukord paranenud ning seetõttu peaks ka hüvitised suurenema.

Hüvitise määramisel võtavad kohtunikud arvesse ka kostja käitumist ja suhtumist pärast rikkumise toimepanemist. Näiteks on kohus kahjuhüvitist vähendanud, kui kostja on palunud hageja käest vabandust ja eemaldanud kohe väärinfo või kui rikkumine polnud tahtlik.

Kui nõue on esitatud juriidilise isiku vastu, siis võtavad kohtud arvesse, kas kostja on kasumlik äriühing või mittetulundusühing, mis kogub raha annetuste ja liikmemaksudena. Samuti peaks kahjuhüvitis motiveerima edaspidistest rikkumistest hoiduma. Nii on kohtud näiteks leidnud, et ajakirjanumbri müügist teenitud tuluga sarnases suurusjärgus kahjuhüvitisel on ennetav toime.

Kriminaal- ja haldusasjades määratud kahjuhüvitiste kohta valmivad Riigikohtul lähiajal eraldi analüüsid.

Analüüsiga on võimalik tutvuda siin [1].

Arno Pöder
pressiesindaja
Riigikohus
55 637 043

Allikas URL: <https://www.riigikohus.ee/et/uudiste-arhiiv/kohtud-rahuldavad-kahjunoudeid-sagedamini-kuid-huvitiste-suurus-pole-kasvanud>

Lingid

[1]

https://www.riigikohus.ee/sites/default/files/kohtupraktika%20anal%C3%BC%C3%BCs/07_Mittevaraline_tsiviil.pdf